

בש"פ 2518/17 - משה אבוטבול נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2518/17

כבוד השופט מ' מזוז
משה אבוטבול

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
מיום 13.03.2017 במ"ת 16825-10-16 (ניתנה על-ידי
כב' השופט א' היימן)

עו"ד ברק לקס
עו"ד קרן רוט

בשם העורר:
בשם המשיבה:

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק או חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 13.3.2017 במ"ת 16825-10-16, בגדרה נדחתה בקשתו של העורר לעיון חוזר בתנאי מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

2. ביום 13.10.2016 הוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כתב אישום נגד העורר ושלושה נאשמים נוספים המייחס להם ביצוע עבירות של קשירת קשר לפשע ויבוא סם מסוכן. על-פי כתב האישום, העורר והנאשמים הנוספים בכתב האישום קשרו קשר לייבא סם מסוכן מסוג קוקאין מפרו לישראל. לשם ביצוע התכנית וקידומה נסע הנאשם 4 בכתב האישום לפרו, שם רכש 1.376 ק"ג נטו של סם מסוכן מסוג קוקאין, אותו הסליק בדפנותיה של תיבת עץ אותה מילא בחפצים שונים וארז כחבילה. החבילה נשלחה לישראל בדואר. סופו של דבר שהחבילה אותרה במכס והועברה

למשטרה אשר עצרה את המעורבים ובהם העורר.

3. יחד עם כתב האישום הגישה המדינה בקשה לעצור את הנאשמים עד תום ההליכים. ביום 14.11.2016 קבע בית המשפט המחוזי כי שירות המבחן יערוך תסקיר לענין התאמתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני. לאחר הגשת תסקיר מטעם שירות המבחן החליט בית המשפט המחוזי (השופט ל' מרגולין-יחידי) ביום 21.12.2016 על מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני בבית אביו בפיקוח שלושה מפקחים. בהחלטה זו נלקחו בחשבון מידת מעורבותו של העורר במעשים, גילו, עברו הפלילי ותסקיר שירות המבחן בעניינו, שאמנם עמד על קשיים לא מבטלים בנוגע לאפשרות של מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני אך בסופו של דבר המליץ על כך.

4. ביום 1.3.2017 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו, במסגרתה ביקש "פתיחת חלון התאוררות" יומי קבוע של שעתיים בליווי אחד המפקחים שאושרו על ידי בית המשפט. חלון ההתאוררות התבקש לצורך הליכה רגלית בסביבת המגורים. העורר נימק את בקשתו בכך שעברו למעלה מחודשיים מאז תחילת מעצרו, בהם לא הפר את תנאי המעצר. המדינה התנגדה לבקשה, וטענה שבית המשפט החליט על מעצר בפיקוח אלקטרוני לאחר התלבטות ולאחר שהדגיש את הצורך בתנאים ברורים ואדוקים.

5. ביום 13.3.2017 החליט בית המשפט המחוזי (השופט א' היימן) לדחות את בקשתו של העורר. בית המשפט הפנה להחלטת בית משפט זה בבש"פ 77/17 פלוני נ' מדינת ישראל (11.1.2017), והדגיש את ההבחנה בין שחרור עצור בתנאים מגבילים על פי סעיף 48א לחוק המעצרים לבין מעצר בפיקוח אלקטרוני. נקבע כי מי שעצור בפיקוח אלקטרוני הינו בגדר עצור, ולא משוחרר בערובה, ושיש להחיל גישה מצמצמת בנוגע לחלון התאוררות. בנוסף, החליט בית המשפט כי שירות המבחן יוכל לפתוח עבור העורר "חלונות" במעצר בפיקוח אלקטרוני לצורך פגישות עם קציני המבחן.

6. על החלטה זו הגיש העורר את הערר שלפני. לטענתו, סעיף 22ד(1)(ג) לחוק הינו "סעיף סל" המאפשר להורות על פתיחת "חלון התאוררות" מטעמים שונים; לאור הזמן הארוך בו הוא שרוי במעצר בין כותלי ביתו יש לאפשר לו חלון התאוררות, וזאת בדומה לעצור במתקן כליאה. העורר הוסיף כי ביום 15.3.2017 נעתר בית המשפט המחוזי לבקשתו לפתיחת חלון התאוררות בחג הפסח. לטענתו עובדה זו מצביעה על אי מסוכנתו ביציאה ממעצרו בפיקוח אלקטרוני. בנוסף, לטענת העורר ההשוואה לבש"פ 77/17 פלוני נ' מדינת ישראל (11.1.2017) הינה שגויה וזאת מכיוון שלעורר שם יוחסו עבירות קשות ביותר.

7. בדיון לפני הפנה בא כוח העורר לנימוקי עררו כאמור תוך שהדגיש כי מדובר בצעיר שנפצע במהלך שירותו הצבאי אשר עצור כבר זמן ממושך וכי אפילו עצור במתקן כליאה זכאי לטיול בחצר. מטעם המדינה נטען כי ספק אם הייתה עילה לבקשה לעיון חוזר נוכח העובדה שההחלטה בעניינו של העורר ניתנה אך לפני כשלושה חודשים ולא חל מאז כל שינוי נסיבות. כן נטען כי מלכתחילה הייתה גם לשירות המבחן התלבטות אם יש הצדקה להימנע ממעצר מאחורי סורג ובריא, וזאת לאור הכלל של מעצר בעבירות סמים. עוד נטען כי לעורר עבר פלילי בעבירות אלימות וכן בעבירה של הפרת הוראה חוקית בגין הפרת הגבלות בהן היה נתון. לבסוף נטען כי "פתיחת חלונות" נוגסת בהרמטיות של המעצר בפיקוח אלקטרוני.

דיון והכרעה

עמוד 2

8. לאחר עיון הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות.

9. ראשית, בענייננו חלפו פחות מחודשיים וחצי מיום החלטת בית המשפט על מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני, והעורר לא הצביע על כל "עובדות חדשות" או שינוי נסיבות העשוי להצדיק עיון חוזר.

10. יתרה מזו, ההחלטה בענייננו להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני, להבדיל ממעצר מאחורי סורג ובריה, לא הייתה מובנת מאליה כלל, ונתקבלה לאחר התלבטות. זאת, נוכח ההלכה לפיה בעבירות של יבוא סמים וסחר בסמים הכלל הוא מעצר עד לתום ההליכים מאחורי סורג ובריה (3) 164 (1995); בש"פ 8211/04 אברהמי נ' מדינת ישראל, (19.9.2004); בש"פ 1970/08 וייספיש נ' מדינת ישראל (9.3.2008).

11. בענייננו מדובר ביבוא סם מסוכן מסוג קוקאין בכמות מאוד משמעותית, ובנאשם בעל עבר פלילי, לרבות הרשעה בעבירה של הפרת הוראה חוקית. בנסיבות אלה, ונוכח ההלכה הנוהגת כאמור בעבירות של יבוא וסחר בסמים, חסד נעשה עם העורר כאשר לא נשלח למעצר מאחורי סורג ובריה. מעצר בפיקוח אלקטרוני אינו גם אמצעי אפקטיבי בדרך כלל למניעת מעורבות בעבירות סמים, להבדיל מסוגים אחרים של עבירות, ובוודאי למי שבאמתחתו הרשעה בעבירה של הפרת הוראה חוקית.

12. על הסטאטוס של עצור בפיקוח אלקטרוני עמדתי לא מכבר בהחלטתי בבש"פ 77/17 פלוני נ' מדינת ישראל (11.1.2017), שם הבהרתי בין היתר כי -

"... מי שנעצר בפיקוח אלקטרוני הוא בגדר עצור, ולא בגדר משוחרר בערובה (חלופת מעצר), ומסטאטוס נורמטיבי זה גם נגזרות זכויותיו והמגבלות החלות עליו. אין מדובר בסטאטוס ביניים בין מעצר לשחרור בערובה אלא מדובר במעצר המתבצע בתנאים אחרים - לא מאחורי סורג ובריה אלא במקום אחר שקבע בית המשפט, ותחת פיקוח אלקטרוני ותנאים מגבילים שנקבעו לגביו, חלף פיקוח של סוהרים וחומות הכלא. לסטאטוס המשפטי של מי שנתון בתנאי פיקוח אלקטרוני כעצור יש השלכות בהיבטים שונים (כגון לענין תוצאות הפרה של תנאי הפיקוח האלקטרוני), לרבות בהיבט הנוגע לענייננו של 'חלונות פיקוח'..."

... חלונות פיקוח של מי שנתון במעצר בפיקוח אלקטרוני מוגבלים ככלל לצרכים אישיים חיוניים ('טיפול רפואי, טיפול נפשי או טיפול אחר הדרוש למפוקח'), או לצרכים טיפוליים-שיקומיים ('פגישה עם קצין מבחן' או 'לתכלית אחרת שהומלצה בתסקיר המעצר').

ברוח זו יש ליתן תוכן גם להוראת העוללות בדבר התרת חלון פיקוח 'לתכלית חשובה אחרת, מטעמים שיירשמו'..." (פסקאות 13-14).

עוד נקבע שם כי "ככלל, 'התאווורות' אינה מתיישבת עם מעצר", ואף אם אין לשלול לחלוטין חלון התאווורות במסגרת מעצר בפיקוח אלקטרוני, הרי שיש להחיל לענין זה גישה מצמצמת למקרים חריגים ובמתכונת צנועה (שם, פסקה 15).

13. אשר על כן דין הערר להידחות.

ניתנה היום, כ"ט באדר התשע"ז (27.3.2017).

ש ו פ ט
